

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. november 8.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Harmadik országbeli állampolgárok őrizete – A szabadsághoz való alapvető jog – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. cikke – Az őrizet jogszerűségének feltételei – 2008/115/EK irányelv – 15. cikk – 2013/33/EU irányelv – 9. cikk – (EU) 604/2013 rendelet – 28. cikk – Az őrizetbe vétel és az őrizeti intézkedés fenntartása jogszerűségének felülvizsgálata – Hivatalból történő vizsgálat – A hatékony bírósági jogorvoslathoz való alapvető jog – Az Alapjogi Charta 47. cikke”

A C-704/20. és C-39/21. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Raad van State (államtanács, Hollandia) és a rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2020. december 23-án, illetve 2021. január 26-án érkezett, 2020. december 23-i, illetve 2021. január 26-i határozataival terjesztett elő

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

és

C,

B (C-704/20),

valamint

X

és

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (C-39/21)**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

* Az eljárás nyelve: holland.

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, C. Lycourgos (előadó), E. Regan és L. S. Rossi tanácselnökök, M. Ilešič, J. C. Bonichot, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, M. Gavalec, Csehi Z. és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. március 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- C és B képviseletében P. H. Hillen advocaat,
- X képviseletében C. F. Wassenaar advocaat,
- a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és P. Huurnink, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében A. Azéma, C. Cattabriga és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. június 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.) 15. cikkének, a nemzetközi védelmet kérelmező személyek befogadására vonatkozó előírások megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 96. o.) 9. és 21. cikkének, valamint az egy harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.) 6. és 28. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 6., 24. és 47. cikkével összefüggésben való értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket a B, C és X – akik harmadik országbeli állampolgárok –, és a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya az e három személyre vonatkozó őrizeti intézkedések jogszerűsége.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2008/115 irányelv

- 3 A 2008/115 irányelv „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv megállapítja a tagállamok által alkalmazandó, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló közös normákat és eljárásokat, összhangban a közösségi jog általános elveiként szereplő alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal, beleértve a menekültek védelmét és az emberi jogi kötelezettségeket.”

- 4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 3. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

[...]

9. »kiszolgáltatott személyek«: a kiskorúak, a kísérő nélküli kiskorúak, a fogyatékossgal élők, az idősek, a várandós nők, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülők és a kínzásnak, erőszakos közömbösnek vagy a testi, lelki vagy nemi erőszak egyéb súlyos formáinak áldozatai.”

- 5 Az említett irányelv „Kedvezőbb rendelkezések” című 4. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„Ez az irányelv nem sérti a tagállamok jogát arra, hogy olyan rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, amelyek kedvezőbbek azokra a személyekre nézve, akikre ezen irányelv vonatkozik, feltéve, hogy az ilyen rendelkezések összeegyeztethetők ezzel az irányelvvvel.”

- 6 Ugyanezen irányelv „Őrizet” című 15. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok – kivéve, ha a konkrét esetben más elégséges, de kevésbé kényszerítő intézkedés is hatékonyan alkalmazható, – kizárólag a kiutasítás előkészítése és/vagy a kitoloncolás végrehajtása céljából őrizetben tarthatják a kitoloncolási eljárás alatt álló harmadik országbeli állampolgárt, különösen, ha:

- a) fennáll a szökés veszélye, vagy
- b) a harmadik ország érintett állampolgára megghiúsítja vagy akadályozza a kiutasítás előkészítését vagy kitoloncolási eljárást.

Az őrizetnek a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, amíg a kitoloncolási intézkedések folynak, és kellő körültekintéssel végrehajtásra kerülnek.

(2) Az őrizetet közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok rendelik el.

Az őrizetet írásban kell elrendelni, a tényállás ismertetésével és jogi indokolással ellátva.

Amennyiben az őrizetet közigazgatási hatóságok rendelték el, a tagállamok:

- a) vagy előírják az őrizetben tartás jogszerűségének gyors bírósági felülvizsgálatát, amellyel kapcsolatosan az őrizet kezdetétől számítva a lehető legrövidebb határidőn belül határozatot kell hozni,
- b) vagy biztosítják a jogot a harmadik országbeli állampolgár számára az őrizetben tartásának jogszerűségét gyorsan felülvizsgáló bírósági eljárás megindítására, amelyben a jogszerűségről a vonatkozó eljárás megindításától számítva a lehető legrövidebb határidőn belül határozni kell. Ez esetben a tagállamok haladéktalanul tájékoztatják az érintett harmadik országbeli állampolgárt az ilyen eljárás igénybevételének lehetőségéről.

Az érintett harmadik országbeli állampolgárt haladéktalanul szabadon kell bocsátani, ha az őrizetben tartás nem jogszerű.

(3) Az őrizetben tartást minden esetben észszerű időközönként, akár az érintett harmadik országbeli állampolgár kérésére, akár hivatalból felül kell vizsgálni. Meghosszabbított őrizet esetében a felülvizsgálatokat igazságügyi hatóság felügyelete alatt kell elvégezni.

(4) Amennyiben a kitoloncolásra jogi vagy egyéb megfontolások következtében már nem látszik észszerű lehetőség, vagy az (1) bekezdésben megállapított feltételek már nem állnak fenn, az őrizet indokoltsága megszűnik, és az érintett személyt haladéktalanul szabadon kell bocsátani.

(5) Az őrizetet mindaddig fenn kell tartani, ameddig az (1) bekezdésben megállapított feltételek fennállnak, és az őrizet a kitoloncolás biztosításához szükséges. Valamennyi tagállam korlátozott, hat hónapot nem meghaladó őrizetben tartási időszakot határoz meg.

(6) A tagállamok a (5) bekezdésben említett időszakot kizárólag korlátozott, további tizenkét hónapot nem meghaladó időszakokkal hosszabbíthatják meg a nemzeti jogszabályoknak megfelelően, azokban az esetekben, ha a kiutasítás végrehajtása minden észszerű erőfeszítésük ellenére várhatóan tovább tart:

- a) az érintett harmadik országbeli állampolgár részéről szükséges együttműködés hiánya miatt, vagy
- b) a szükséges dokumentumok harmadik országoktól való beszerzésének késedelve miatt.”

A 2013/33 irányelv

7 A 2013/33 irányelv „Cél” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja, hogy megállapítsa a nemzetközi védelmet kérelmezők [...] tagállamokbeli befogadásának szabályait.”

8 Ezen irányelv „Fogalom meghatározások” című 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- h) »őrizet«: a kérelmező tartózkodásának olyan meghatározott helyre korlátozása a tagállam által, ahol a kérelmezőt mozgásszabadságától megfosztják;
- 9 Az említett irányelv „Őrizet” című 8. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok senkit sem tarthatnak őrizetben [helyesen: vehetnek őrizetbe] kizárólag azon az alapon, hogy az érintett a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek [(HL 2013. L 180., 60. o.)] megfelelően kérelmet nyújtott be.

(2) Amennyiben szükségesnek bizonyul, valamint az egyes esetek egyéni értékelése alapján a tagállamok őrizetbe vehetik a kérelmezőt, amennyiben kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony.

(3) A kérelmezőt csak akkor lehet őrizetbe venni, ha:

- a) arra személyazonossága vagy állampolgársága meghatározása vagy ellenőrzése céljából van szükség;
- b) arra a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásához alapul szolgáló – az őrizet mellőzése esetén be nem szerezhető – adatok megállapítása céljából van szükség és különösen abban az esetben, ha fennáll a kérelmező szökésének veszélye;
- c) arra azért van szükség, hogy az eljárás keretében döntést hozzanak arról, hogy a kérelmező beléphet-e az ország területére;
- d) a [2008/115 irányelv] szerint kiutasítási eljárás folyik ellene, és amiatt tartják őrizetben, hogy előkészítsék a kiutasítást és/vagy lefolytassák a kitoloncolási eljárást, továbbá ha az adott tagállam objektív kritériumok alapján bizonyítani tudja – ideértve azt is, hogy a kérelmezőnek már volt lehetősége igénybe venni a menekültügyi eljárást –, hogy alapos okkal feltételezhető, hogy a kérelmező pusztán azért folyamodik nemzetközi védelemért, hogy késleltesse vagy megghiúsítsa a kiutasítási határozat végrehajtását;
- e) a nemzetbiztonság vagy a közrend védelme szükségessé teszi;
- f) az összhangban van [a 604/2013 rendelet] 28. cikkével.

Az őrizetben tartás okait [helyesen: őrizetbe vétel okait] a nemzeti jog állapítja meg.

(4) A tagállamok nemzeti jogukban biztosítják az őrizet alternatíváival – úgy mint a hatóságoknál való rendszeres jelentkezéssel, pénzügyi garancia letétbe helyezésével vagy egy kijelölt helyen való tartózkodásra vonatkozó kötelezettséggel – kapcsolatos szabályok megállapítását.”

- 10 Ugyanezen irányelvnek a „Biztosítékok az őrizetben tartott kérelmezők számára” című 9. cikke a következőket írja elő:

„(1) A kérelmezőt a lehető legrövidebb időre és kizárólag a 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott okok fennállásának idejére lehet őrizetbe venni és ott tartani [helyesen: A kérelmezőt kizárólag a lehető legrövidebb időre és a 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott okok fennállásának idejére lehet őrizetbe venni].

A 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott őrizetben tartási okokat érintő közigazgatási eljárásokat kellő gondossággal kell végrehajtani. A közigazgatási eljárásokban fellépő – a kérelmezőnek fel nem róható – késedelmek nem indokolják az őrizet meghosszabbítását.

(2) Az őrizetet igazságügyi vagy közigazgatási hatóságok írásban rendelik el. Az őrizetbe vételt elrendelő intézkedésben fel kell tüntetni az őrizet alapjául szolgáló ténybeli és jogi indokokat.

(3) Amennyiben az őrizetet közigazgatósági hatóságok rendelik el, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az őrizet jogszerűségének bírósági felülvizsgálatát hivatalból és/vagy a kérelmező kérésére mielőbb elvégezzék. A hivatalból indított felülvizsgálat esetében arról az őrizet kezdetétől számítva a lehető leghamarabb döntést kell hozni. A kérelmező kérésére indított felülvizsgálat esetében pedig arról a megfelelő eljárások elindítását [helyesen: megindítását] követően kell a lehető leghamarabb döntést hozni. E célból a tagállamok nemzeti jogukban meghatározzák azt az időtartamot, amelyen belül a hivatalból indított felülvizsgálatot és/vagy a kérelmező kérésére indított felülvizsgálatot le kell folytatni.

Amennyiben a bírósági felülvizsgálat az őrizetet jogszerűtlennek [helyesen: jogellenesnek] minősíti, a kérelmezőt haladéktalanul szabadon kell engedni.

(4) Az őrizetbe vett kérelmezőket haladéktalanul és írásban – olyan nyelven, amelyet megértenek vagy észszerűen feltételezhető, hogy megértenek – tájékoztatni kell az őrizetbe vétel indokairól, valamint az őrizetbe vételt elrendelő intézkedés megtámadására vonatkozóan a nemzeti jogban meghatározott eljárásokról, továbbá az ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselő kérelmezésének lehetőségéről.

(5) Az őrizetet megfelelő időközönként igazságügyi hatóság vizsgálja felül hivatalból és/vagy az érintett kérelmező kérésére, különösen amennyiben az őrizet időtartamát meghosszabbítják, vagy jogszerűségét érintő körülmények merülnek fel, vagy ilyen információk válnak elérhetővé [helyesen: vagy olyan releváns körülmények vagy új információk merülnek fel, amelyek hatással vannak az őrizetbe vétel jogszerűségére].

(6) Az őrizetbe vételt elrendelő intézkedés e cikk (3) bekezdésében előírt, igazságügyi hatóság általi felülvizsgálata esetén a tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők ingyenes jogi segítségnyújtást és képviselőt vehessenek igénybe. Ez magában foglalja legalább az előírt eljárási iratok összeállítását, valamint a kérelmezőnek az igazságügyi hatóságok előtti meghallgatáson való képviselőtét.

[...]

- 11 A 2013/33 irányelvnek az „Általános elv” című 21. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok az ezen irányelv végrehajtására hozott nemzeti jogukban figyelembe veszik az olyan kiszolgáltató személyek egyedi helyzetét, mint a kiskorúak [...]

A 604/2013 rendelet

- 12 A 604/2013 rendelet „Cél” című 1. cikke a következőket írja elő:

„E rendelet megállapítja egy harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam [...] meghatározására vonatkozó feltételeket és eljárási szabályokat.”

- 13 E rendeletnek „A kiskorúak részére biztosított garanciák” című 6. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Az e rendeletben előírt valamennyi eljárás során a tagállamoknak mindenek előtt a gyermek mindenek felett álló érdekét kell szem előtt tartaniuk.”

- 14 Az említett rendelet „Őrizet” című 28. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok senkit nem tarthatnak őrizetben kizárólag azon az alapon, hogy az e rendelettel létrehozott eljárás hatálya alá tartozik.

(2) Ha komoly veszély áll fenn a szökésre, a tagállamok e rendelettel összhangban egyedi elbírálás alapján őrizetben tarthatják az érintett személyt az átadási eljárások biztosítása érdekében és kizárólag akkor, ha az őrizet arányos, továbbá ha kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony.

(3) Az őrizetnek a lehető legrövidebb ideig kell tartania, és nem lehet hosszabb, mint az e rendelet alapján történő átadás megtörténteig előírt közigazgatási eljárások kellő gondossággal történő elvégzéséhez észszerűen szükséges idő.

Ha egy személyt ezen cikk alapján őrizetben tartanak, az átvétel vagy visszavétel iránti megkeresés határideje nem haladhatja meg a kérelem benyújtásától számított egy hónapot. Az a tagállam, amely e rendelettel összhangban lefolytatja az eljárást, ilyen esetekben sürgős választ kér. A kérés beérkezésétől számított két héten belül választ kell adni. Amennyiben két héten belül nem érkezik válasz, az a megkeresés elfogadását jelenti, és a személy átvételének vagy visszavételének kötelezettségét vonja maga után, ideértve a megérkezésével kapcsolatos megfelelő intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket is.

Ha egy személyt ezen cikk alapján őrizetben tartanak, a megkereső tagállam e személyt a gyakorlatban lehetséges legrövidebb időn belül átadja a felelős tagállamnak, de legkésőbb hat héttel azt követően, hogy egy másik tagállam hallgatólagosan vagy kifejezetten elfogadta az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresést [...].

Ha a megkereső tagállam nem tartja be az átvétel vagy visszavétel iránti megkeresésre vonatkozó határidőket, vagy ha az átadás a harmadik albekezdésben említett hathetes időtartamon belül nem történik meg, a személy nem tartható tovább őrizetben. [...]

(4) A felelős tagállamhoz történő átadási eljárások biztosítása érdekében az őrizetben tartási körülmények és az őrizetben tartott személyekkel kapcsolatban alkalmazandó biztosítékok tekintetében a 2013/33/EU irányelv 9., 10. és 11. cikke alkalmazandó.”

A holland jog

A Vw

- 15 A 2008/115 irányelvnek a holland jogba történő átültetése céljából 2011. december 31-i hatállyal módosított, 2000. november 23-i wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény) (Stb. 2000., 495. sz., a továbbiakban: Vw) 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja azt írja elő, hogy amennyiben a közrenddel vagy a nemzetbiztonsággal összefüggő érdek megköveteli, az államtitkár Hollandia területéről való kitoloncolás céljából őrizetbe veheti azt a külföldit, akinek tartózkodása nem jogszerű.
- 16 A Vw 59a. cikke úgy rendelkezik, hogy azok a külföldi állampolgárok, akikre a 604/2013 rendelet alkalmazandó, e rendelet 28. cikkének tiszteletben tartásával őrizetbe vehetők a Hollandia területén benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmük megvizsgálásáért felelős tagállamnak való átadásuk céljából.
- 17 A 2000. évi Vw 59b. cikke előírja, hogy egyes tartózkodási engedélyt kérelmező külföldi állampolgárokat őrizetbe lehet venni, ha ez szükséges a kérelmező személyazonosságának vagy állampolgárságának megállapításához, vagy a kérelem értékeléséhez szükséges egyéb adatok meghatározásához, különösen szökés veszélye esetén.
- 18 A Vw 91. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:
„Ha a [Raad van State (államtanács) fellebbviteli ügyekben] úgy ítéli meg, hogy valamely hivatkozott kifogás nem vonhatja maga után a megsemmisítést, a határozat indokolásában szorítkozhat erre az értékelésre.”
- 19 A Vw 94. cikkének szövege a következő:
„(1) Amennyiben az [...] 59., 59a. és 59b. cikk szerinti szabadságelvonással járó intézkedést elrendelő határozatot hozott, [az államtitkár] e határozat közlésétől számított huszonnyolc napon belül értesíti az [illetékes bíróságot], kivéve ha a külföldi állampolgár már jogorvoslattal élt. Amint a bíróságot értesítik, a külföldi állampolgárt úgy kell tekinteni, mint aki jogorvoslattal élt a szabadságelvonással járó intézkedést elrendelő határozattal szemben. A kereset kártérítésre is irányul.
[...]
(4) A bíróság haladéktalanul meghatározza a tárgyaláson lefolytatandó vizsgálat időpontját. A tárgyalásra legkésőbb a keresetlevél vagy az értesítés kézhezvételétől számított tizennegyedik napon kerül sor. [...]
[...]
(6) Ha úgy ítéli meg, hogy az intézkedés alkalmazása vagy végrehajtása ellentétes e törvénnyel, vagy a fennálló érdekek összességének mérlegelését követően úgy ítéli meg, hogy az intézkedés nem indokolt, az eljáró bíróság helyt ad a keresetnek. Ebben az esetben a bíróság elrendeli az intézkedés megszüntetését vagy végrehajtási módjának módosítását.
[...]

Az Awb

- 20 Az 1992. június 4-i wet houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht) (a közigazgatási jog általános szabályairól szóló törvény 8:69. cikke [a közigazgatási jogról szóló általános törvény]; Stb. 1992, 315. sz.) az alapjogvitákra alkalmazandó változatában (a továbbiakban: Awb) a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az eljáró bíróság a kereset, az előterjesztett iratok, az előzetes vizsgálat és az ügynek a tárgyaláson történő vizsgálata alapján határoz.

(2) A bíróság hivatalból kiegészíti a jogalapokat.

(3) A bíróság hivatalból kiegészítheti a tényeket.”

- 21 Az Awb 8:77. cikke értelmében:

„(1) Az írásbeli határozat tartalmazza:

[...]

b) a határozat indokolását,

[...]”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A B-t és C-t érintő eljárások (C-704/20)

- 22 B, aki algériai állampolgár, kifejezte azon szándékát, hogy Hollandiában nemzetközi védelem iránti kérelmet kíván benyújtani. Az államtitkár a 2019. június 3-i határozatával a 2000. évi Vw 59b. cikke alapján őrizetbe vette őt annak érdekében, hogy megállapítsa a személyazonosságát, és meghatározza a kérelem értékeléséhez szükséges adatokat.
- 23 B keresetet indított e határozattal szemben a rechtbank Den Haag zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság, Hollandia) előtt.
- 24 E bíróság a 2019. június 18-i ítéletében, anélkül hogy a kereset alátámasztására felhozott jogalapokról határozott volna, helyt adott a keresetnek a B által nem hivatkozott azon indok alapján, hogy az államtitkár nem a megkövetelt gondossággal járt el. Az említett bíróság ezért elrendelte az őrizet megszüntetését, és kártérítést ítélt meg az érintett számára.
- 25 C Sierra Leone állampolgára. Az államtitkár a 2019. június 5-i határozatával a 2000. évi Vw 59a. cikke alapján őrizetbe vette őt annak érdekében, hogy biztosítsa a 604/2013 rendelet alapján Olaszországnak történő átadását.
- 26 C e határozattal szemben keresetet indított a rechtbank Den Haag zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) előtt.

- 27 2019. június 19-i ítéletében e bíróság megalapozatlannak ítélte a C által hivatkozott jogalapokat, mindazonáltal helyt adott a keresetnek, azzal az indokkal, hogy az államtitkár az érintett Olaszországnak történő átadását nem a megkövetelt gondossággal szervezte meg. Az említett bíróság ezért elrendelte az őrizet megszüntetését, és kártérítést ítelt meg ezen utóbbinak.
- 28 Az államtitkár fellebbezést nyújtott be a jelen ítélet 24. és 27. pontjában említett ítéletekkel szemben a Raad van State-hez (államtanács, Hollandia). Ezen utóbbi azt kéri, hogy a Bíróság határozzon a B és C, valamint egyes holland bíróságok azon álláspontjáról, amely szerint az uniós jog arra kötelezi a bíróságokat, hogy hivatalból vizsgálják meg az összes olyan feltételt, amelynek az őrizeti intézkedésnek meg kell felelnie ahhoz, hogy jogszerű legyen.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság az uniós jogot illetően először is megállapítja, hogy B és C jogszerűen tartózkodott Hollandiában, amikor őrizetbe vették őket. Következésképpen e bíróság, amely úgy véli, hogy az őrizetre vonatkozó releváns szabályok a jelen ügyben a 2013/33 irányelvben és a 604/2013 rendeletben foglalt szabályok, azt kéri, hogy a feltett kérdés vizsgálata során a 2008/115 irányelvet is vegyék figyelembe.
- 30 Az említett bíróság kifejti továbbá, hogy Hollandiában az ezen uniós jogi aktusokban előírt bármilyen őrizet a közigazgatási eljárásjog hatálya alá tartozik, amely főszabály szerint nem jogosítja fel a holland bíróságokat annak hivatalból történő vizsgálatára, hogy az érintett őrizet megfelel-e a jogszerűség olyan feltételeinek, amelyekre az érintett nem hivatkozott. Az ezen elv alóli egyetlen kivétel az olyan közrendi normák tiszteletben tartásának felülvizsgálatára vonatkozik, mint amilyenek a hatáskört és az igazságszolgáltatáshoz való jogot érintő szabályok.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a harmadik országbeli állampolgárt érintő őrizeti intézkedés jogszerűségének számos feltétele van. Ezek többek között az érintett személy igazoltatására, személyazonosságának, állampolgárságának és tartózkodási jogának ellenőrzésére, az érintett konzuli, jogi és nyelvi segítségnyújtáshoz való jogára, ezen utóbbi védelemhez való jogára, a szökés vagy az ellenőrzés kikerülése kockázatának a fennállására, az érintett kitoloncolásának vagy átadásának a lehetőségére, az államtitkár által tanúsított gondosságra, ezen őrizeti intézkedés tekintetében az aláírásra és az elfogadás időpontjára, valamint az olyan eljárási szempontokra, mint az aláírás, és arra a kérdésre vonatkoznak, hogy az említett őrizeti intézkedés megfelel-e az arányosság elvének.
- 32 E bíróság úgy véli, hogy az uniós jogból nem következik olyan kötelezettség, hogy e jogszerűségi feltételek mindegyikét hivatalból kellene vizsgálni. A 2007. június 7-i van der Weerd és társai ítéletből (C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318) az következik, hogy az uniós jog nem kötelezi a bíróságot arra, hogy valamely közigazgatási aktus jogszerűségével kapcsolatos eljárás keretében hivatalból vizsgálja az uniós jog szabályainak betartását, kivéve ha ez utóbbiak az uniós jogrendben a közrendi szabályokkal összehasonlítható helyet foglalnak el, vagy ha a felek az érintett eljárásban nem hivatkozhatnak az uniós jog megsértésére alapított jogalapra. Márpedig az őrizetre vonatkozó feltételek az említett bíróság álláspontja szerint nem ugyanolyan szintűek, mint a nemzeti közrendi szabályok, és Hollandiában a külföldi állampolgárnak lehetősége van arra, hogy a vele szemben alkalmazott őrizeti intézkedés jogszerűségét érintő feltételek megsértésére alapított jogalapokra hivatkozzon.
- 33 Az eljárási autonómia elve értelmében a tagállamok megtilthatják a nemzeti bíróságoknak, hogy a harmadik országbeli állampolgárokkal szemben elfogadott őrizeti intézkedések bírósági felülvizsgálata keretében hivatalból tényeket vagy jogalapokat hozzanak fel.

- 34 E tilalom nem sérti a tényleges érvényesülés elvét, mivel e harmadik országbeli állampolgárok gyorsan és térítésmentesen hozzáférhetnek az igazságszolgáltatáshoz, és bármilyen általuk kívánt jogalapra hivatkozhatnak.
- 35 Az említett tilalom nem sérti az egyenértékűség elvét sem. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság közli, hogy az Awb 8:69. cikke (2) és (3) bekezdésének hatályára vonatkozó értelmezése valamennyi közigazgatási eljárásra vonatkozik, és nem kifejezetten az őrizeti intézkedésekre vonatkozó eljárásokra. Ezen értelmezés szerint e cikk (2) bekezdése magában foglalja azt, hogy a bíróságnak a jogalany által felhozott jogalapokat le kell fordítania jogi nyelvre, az említett cikk (3) bekezdése pedig azt, hogy a bíróság nincs kötve a felek által előadott tényekhez. A felektől azonban elvárható, hogy bizonyítékkedeményt szolgáltatassanak, és a bíróság ezt követően megpróbálhatja ezt a bizonyítékot – például tanúk megidézésével – kiegészíteni.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy az őrizet területén a 2008/115 irányelvben, a 2013/33 irányelvben és a 604/2013 rendeletben kifejezetten előírt garanciákat a holland jogalkotó átültette, konkrétan a Vw 94. cikkében. E rendelkezés ugyanis biztosítja, hogy minden őrizeti intézkedés bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze.
- 37 E körülmények között a Raad van State (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az uniós jog, különösen [a 2008/115 irányelv] 15. cikkének (2) bekezdése és [a 2013/33 irányelv] 9. cikke [a Charta] 6. cikkével összefüggésben megkövetel-e hivatalból történő felülvizsgálatot abban az értelemben, hogy a bíróság köteles hivatalból (*ex officio*) vizsgálni, hogy teljesül-e az őrizet valamennyi feltétele, beleértve azon feltételeket, amelyeknek fennállását a külföldi személy nem vitatta, jöllehet erre lehetősége volt?”

Az X-et érintő eljárás (C-39/21)

- 38 X marokkói állampolgár, aki 1973-ban született. Az államtitkár a 2020. november 1-jei határozatával X-et őrizetbe vette a Vw 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján, amely azon rendelkezések közé tartozik, amelyekkel a 2008/115 irányelvet átültették a holland jogba. Ezt az őrizeti intézkedést a közrend védelme indokolta, mivel fennállt annak a veszélye, hogy X kivonja magát az ellenőrzések alól, és megakadályozza a kitoloncolását.
- 39 2020. december 14-i ítéletével a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) elutasította az X által ezen őrizeti intézkedéssel szemben benyújtott keresetet.
- 40 2021. január 8-án X keresetet indított a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) előtt ezen őrizeti intézkedés fenntartásával szemben. Keresetének alátámasztása érdekében arra hivatkozott, hogy észszerű határidőn belül nem lehet kitoloncolni.
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy e fenntartás jogszerűségét csak a 2020. december 8-án kezdődő időszak vonatkozásában kell értékelnie. X ezen időpontot megelőző őrizetének jogszerűségét ugyanis a 2020. december 14-i ítéletében értékelte.
- 42 E bíróság felvilágosítást szeretne kapni az őrizeti intézkedések jogszerűsége bírósági felülvizsgálatának intenzitását érintő, az uniós jogból eredő követelményekkel kapcsolatban.

- 43 E tekintetben az említett bíróság kifejti, hogy a harmadik országbeli állampolgárnak az államtitkár által elfogadott őrizeti intézkedések ellen benyújtott keresetei a holland közigazgatási jog hatálya alá tartoznak, és az Awb 8:69. cikkének (1) bekezdése az ilyen kereseteket elbíráló bíróságokat arra kötelezi, hogy e keresetek, a benyújtott iratok, az előzetes vizsgálat és az ügynek a tárgyalás során történő vizsgálata alapján határozzanak.
- 44 E szabályt kétségkívül árnyalja e cikk (2) és (3) bekezdése, amelyek értelmében a bíróság a jogalapokat hivatalból kiegészíti, a tényeket pedig hivatalból kiegészítheti. A Raad van State (államtanács) ugyanakkor e bekezdések különösen szigorú értelmezését fogadta el, amely szerint a bírák hivatalból történő vizsgálatára vonatkozó egyetlen jogkör a joghatósággal, az igazságszolgáltatáshoz való joggal és a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos szabályok tiszteletben tartásának ellenőrzéséből áll. Így az őrizeti intézkedés jogszerűségének érdemi vizsgálata keretében a bírónak tilos jogi vagy ténybeli elemeket hivatalból felvetni. E tilalom ugyanúgy alkalmazandó, ha az érintett kiszolgáltatott személy, például kiskorú.
- 45 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy abban az esetben, ha az őrizeti intézkedéssel szemben benyújtott keresetet elbíráló bíróság mégis ténybeli vagy jogi elemeket hoz fel hivatalból, az államtitkár az ítélet ellen rendszeresen fellebbezést terjeszt a Raad van State (államtanács) elé, és minden alkalommal pernyertes lesz.
- 46 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a jelen ügyben a 2020. december 8-tól kezdődő időszak vonatkozásában egy féloldalas interjújelentés áll rendelkezésre, valamint egy 2021. január 8-án kelt utólagos jelentés olyan formanyomtatvány formájában, amely megjelöli az érintett kitoloncolásának végrehajtása érdekében a holland hatóságok által hozott konkrét intézkedéseket.
- 47 E bíróság úgy véli, hogy az ilyen összefoglaló iratokból nem lehet megállapítani az összes olyan tény, amely releváns annak értékelése szempontjából, hogy jogszerű-e az érintett őrizet fenntartása. Kifejti, hogy az alapügyben különösen azt kívánja megtudni, hogy a holland hatóságok megfelelően megvizsgálták-e a kevésbé kényszerítő intézkedés alkalmazásának lehetőségét. A kérdést előterjesztő bíróság azt is tudni szeretné, hogy milyen szolgáltatások állnak rendelkezésre az idegenrendészeti fogdában annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak X-nek a függőségi problémája leküzdésében, amelyet a keresetében is megemlített.
- 48 Mivel a kérdést előterjesztő bíróság nem jogosult az ilyen körülmények hivatalból történő vizsgálatára, úgy véli, hogy megfosztották attól a lehetőségtől, hogy a releváns körülmények összességére tekintettel értékelje az érintett őrizeti intézkedés fenntartásának a jogszerűségét. Az ilyen helyzet a hatékony jogorvoslathoz való, a Charta 47. cikkében biztosított alapvető joggal összeegyeztethetetlennek tekinthető, annál is inkább, mivel az őrizeti intézkedések fenntartására vonatkozó ítéletekkel szemben nem lehet fellebbezni. Ahhoz, hogy a bírói jogvédelem az ilyen típusú ügyekben hatékony legyen, e bíróság álláspontja szerint az eljáró bíróságnak képesnek kell lennie arra, hogy teljes mértékben biztosítsa a szabadsághoz való, a Charta 6. cikkében előírt alapvető jog tiszteletben tartását.
- 49 Az említett bíróság ezenkívül hangsúlyozza, hogy az Awb 8:77. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt indokolási kötelezettséggel kapcsolatban kivételt ír elő a Vw 91. cikkének (2) bekezdése abban az értelemben, hogy a Raad van State (államtanács), amennyiben az őrizetbe vételre vonatkozó ítéletekről másodfokon határoz, rövidített indokolással is dönthet, amely lényegében annak jelzésére szorítkozik, hogy az érintett nem emelt kifogást.

- 50 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint az ilyen kivétel az érintetteket megfosztja a hatékony jogorvoslathoz való joguktól. Álláspontja szerint a Charta 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a külföldiekkel kapcsolatos ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jog magában foglalja a második és végső fokon eljáró bíróság érdemi indokolással ellátott határozatához való jogot is.
- 51 E körülmények között a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) A Charta 6. cikkével és 53. cikkével összefüggésben értelmezett 47. cikkére, valamint a [2008/115 irányelv] 15. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, a [2013/33 irányelv] 9. cikkének (3) bekezdésére, valamint a [604/2013 rendelet] 28. cikkének (4) bekezdésére tekintettel jogosultak-e a tagállamok a hatóságok által kitoloncolás céljából elrendelt őrizet megtámadásával kapcsolatos bírósági eljárást úgy szabályozni, hogy a bíróságok hivatalból nem vizsgálhatják és nem értékelhetik az őrizet jogszerűségének valamennyi szempontját, és az őrizet jogellenességének hivatalból történő megállapítása esetén nem szüntethetik meg azonnal a jogellenes őrizetet, és nem rendelhetik el a külföldi személy azonnali szabadon bocsátását? Ha [a Bíróság] úgy ítéli meg, hogy az ilyen nemzeti szabályozás nem egyeztethető össze az uniós joggal, ez azt is jelenti-e, hogy amennyiben a külföldi személy a bíróságtól a szabadon bocsátását kéri, e bíróság minden esetben köteles az őrizet jogszerűségére vonatkozó valamennyi releváns tényt és szempontot tevékenyen és alaposan hivatalból megvizsgálni és értékelni?
- 2) A Charta 24. cikkének a [2008/115 irányelv] 3. cikkének 9. pontjával, a [2013/33 irányelv] 21. cikkével és a [604/2013 rendelet] 6. cikkével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésére tekintettel eltérő választ kell-e adni az első kérdésre akkor, ha a hatóságok által őrizetbe vett külföldi személy kiskorú?
- 3) Következik-e a Charta 47. cikkében biztosított, a Charta 6. cikkével és 53. cikkével összefüggésben értelmezett hatékony jogorvoslathoz való jogból, figyelemmel a [2008/115 irányelv] 15. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, a [2013/33 irányelv] 9. cikkének (3) bekezdésére és a [604/2013 rendelet] 28. cikkének (4) bekezdésére, hogy a bármely fokon eljáró bíróságnak, ha a külföldi személy a kitoloncolás céljából történő őrizet megszüntetését és a szabadon bocsátását kéri e bíróságtól, az e kérelemre vonatkozó minden határozatát megfelelő érdemi indokolással kell ellátnia, ha a jogorvoslati kérelmet egyébként az e tagállamban előírtak szerint nyújtották be? Ha a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az a nemzeti joggyakorlat, amely szerint a bíróság másod- és egyben végső fokon szorítkozhat arra, hogy érdemi indokolás nélkül hozzon határozatot, nem egyeztethető össze az uniós joggal arra tekintettel, ahogyan e jogorvoslatot e tagállamban egyébként szabályozzák, ez azt jelenti-e, hogy – a külföldi személy sérülékeny helyzetére, az idegenrendészeti eljárások kiemelt jelentőségére, valamint azon megállapításra tekintettel, hogy ezen eljárások a jogvédelem tekintetében minden más közigazgatási eljárástól eltérően ugyanolyan csekély eljárási garanciákat írnak elő a külföldi személy számára, mint az őrizet elrendelésével kapcsolatos eljárás – a menekültügyekben és az általános idegenrendészeti ügyekben másod- és egyben végső fokon eljáró bíróság számára biztosított ilyen hatáskört is az uniós joggal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni? A Charta 24. cikkének (2) bekezdésére tekintettel eltérő választ kell-e adni e kérdésekre, ha a hatóságok idegenrendészeti határozatát vitató külföldi személy kiskorú?”

A Bíróság előtti eljárás

- 52 A Bíróság eljárási szabályzata 107. cikkének (1) bekezdése értelmében a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség területe vonatkozásában egy vagy több kérdést felvető előzetes döntéshozatalra utalás – a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból – sürgősségi eljárásban is elbírálható.
- 53 A C-39/21. sz. ügyben, mivel X a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme benyújtásának időpontjában őrizetben volt, és így meg volt fosztva a szabadságától, e bíróság ezen eljárás alkalmazását kérte.
- 54 2021. február 25-én a Bíróság ötödik tanácsa az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy helyt ad a C-39/21. sz. ügyben a sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazására irányuló ezen kérelemnek.
- 55 A C-704/20. sz. és a C-39/21. sz. ügyek részleges összefüggésére tekintettel e tanács hivatalból úgy határozott, hogy ezt az eljárást a C-704/20. sz. ügyben is alkalmazza.
- 56 Ezenfelül úgy határozott, hogy ezen ügyeket visszautalja a Bíróság elé annak érdekében, hogy azokat a nagytanács elé utalja.
- 57 Az említett ügyeket ezenkívül az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítették.
- 58 2021. március 31-én a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) közölte a Bírósággal, hogy 2021. március 26-i közbenső határozatával megszüntette X őrizetét.
- 59 Ezen információra tekintettel a Bíróság megállapította, hogy a sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazásának feltételei már nem teljesülnek, és úgy határozott, hogy a C-704/20. és a C-39/21. sz. ügyeket rendes eljárásban kell elbírálni.
- 60 A rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) ezt követően arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy a 2021. április 26-i határozatában kártalanítást ítelt meg X részére azzal az indokkal, hogy az utóbbi őrizete jogellenes volt, és kárt okozott a számára. E bíróság azonban a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseire adott válaszáig felfüggesztette az eljárást abban a kérdésben, hogy X részesülhet-e magasabb összegű kártalanításban.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 61 A nemzeti bíróság által meghatározott jogszabályi és ténybeli keretben felvetett – a helytállóságot illetően a Bíróság által nem vizsgálható –, az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemről való határozathozatalt a Bíróság csak abban az esetben tagadhatja meg, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával

vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltejt kérdéseket hasznosan megválaszolja (2022. május 19-i Spetsializirana prokuratura [Szökésben lévő vádlottal szembeni eljárás] ítélet, C-569/20, EU:C:2022:401, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 62 Márpedig a C-39/21. sz. ügyben a kiskorú őrizetbe vételére vonatkozó problémakör, amelyre a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésében hivatkozik, hipotetikus jellegű. Az ebben az ügyben hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy az ezen előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló eljárás által érintett egyetlen személy X, aki 1973-ban született, és ezért nagykorú.
- 63 A C-39/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés megválaszolása tehát a kérdést előterjesztő bíróság számára ezen ügy megoldása szempontjából nem bizonyulna hasznosnak, hanem a Bíróság konzultatív véleményének minősülne. Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés elfogadhatatlan.
- 64 Ezenfelül a C-39/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdést illetően meg kell állapítani, hogy az lényegében arra vonatkozik, hogy az a nemzeti bíróság, amely adott esetben fellebbezés alapján jár el az őrizetbe vételi intézkedés jogszerűségének felülvizsgálatára irányuló ügyben, szorítkozhat-e rövidített indokolás kifejtésére.
- 65 Márpedig, amint az a jelen ítélet 40. és 48. pontjában összefoglalt, a C-39/21. sz. ügyben hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozatból eredő információkból következik, a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch ('s-Hertogenbosch-ban eljáró hágai bíróság) első és végső fokon határoz az X-szel szemben alkalmazott őrizeti intézkedés fenntartásáról.
- 66 Bár e bíróság a jelen ítélet 49. és 50. pontjában összefoglalt észrevételeiben kétségtelenül kifejtette, hogy a holland jog lehetővé teszi, hogy az őrizetbe vételről szóló határozattal szemben fellebbezést terjesszenek a Raad van State (államtanács) elé, ez nem változtat azon, hogy az ezen utóbbi bíróság ilyen helyzetben fennálló indokolási kötelezettsége terjedelmének kérdése a rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch (az első hágai bíróság, Hollandia) előtt folyamatban lévő, az érintett őrizeti intézkedés első és végső fokon való fenntartását érintő eljárás keretében tisztán hipotetikus jellegű.
- 67 Következésképpen a C-39/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésnek a Bíróság általi megválaszolása nem igazolható azzal, hogy az szükséges az ezen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita tényleges megoldásához (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 Pontosítani kell továbbá, hogy a C-704/20. és a C-39/21. sz. ügyek közötti részleges összefüggés, valamint az e két ügy egyesítéséről szóló határozat ellenére a C-39/21. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés nem vizsgálható a C-704/20. sz. ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem vizsgálata keretében.
- 69 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás keretében kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire –

szükségesek és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései (2021. október 6-i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C-561/19, EU:C:2021:799, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ez az állandó ítélkezési gyakorlat sérülne, ha a Bíróság elfogadná egy olyan előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, amellyel az azt előterjesztő bíróság az uniós jog értelmezését nem az előtte folyamatban lévő ügy eldöntése érdekében kéri, hanem egy másik bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem kiegészítése a célja.

- 70 Ebből az következik, hogy a C-39/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés szintén elfogadhatatlan.

Az ügy érdeméről

- 71 A kérdést előterjesztő bíróságok a C-704/20. sz. ügyben feltett kérdéssel és a C-39/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdéssel, amelyeket együtt kell vizsgálni, lényegében arra várnak választ, hogy a 2008/115 irányelv 15. cikkének (2) és (3) bekezdését, a 2013/33 irányelv 9. cikkének (3) és (5) bekezdését, valamint a 604/2013 rendelet 28. cikkének (4) bekezdését a Charta 6. és 47. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a harmadik országbeli állampolgár őrizetének a jogszerűségére vonatkozó, az uniós jogból származó feltételek tiszteletben tartásának az igazságügyi hatóság általi vizsgálata keretében e hatóságnak hivatalból meg kell állapítania az olyan jogszerűségi feltétel tiszteletben tartásának az esetleges elmulasztását, amelyre az érintett személy nem hivatkozott.
- 72 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a harmadik országbeli állampolgár bármely őrizete – akár a 2008/115 irányelven alapul, a jogellenes tartózkodást követő kiutasítási eljárás keretében, akár a 2013/33 irányelven, a nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálása keretében, akár a 604/2013 rendeleten, az ilyen védelmet kérelmező személynek a kérelme megvizsgálásáért felelős tagállamnak való átadása keretében – a szabadsághoz való, a Charta 6. cikkében előírt jogba való súlyos beavatkozásnak minősül (lásd ebben az értelemben: 2017. március 15-i Al Choor ítélet, C-528/15, EU:C:2017:213, 40. pont; 2020. június 25-i Ministerio Fiscal [Hatóság, amelyhez feltehetően nemzetközi védelem iránti kérelemmel fordulnak] ítélet, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 105. pont).
- 73 Amint azt ugyanis a 2013/33 irányelv 2. cikkének h) pontja előírja, az őrizeti intézkedés valamely személy tartózkodásának meghatározott helyre való korlátozásában áll. E rendelkezésnek – amelynek hatálya egyébiránt átültethető az „őrizetnek” a 2008/115 irányelvben és a 604/2013 rendeletben szereplő fogalmára is – a szövegéből, a keletkezéstörténetéből és a kontextusából kitűnik, hogy az őrizet arra kötelezi az érintett személyt, hogy folyamatosan egy korlátozott és zárt területen tartózkodjon, ami ily módon e személyt elkülöníti a lakosság többi részétől, megfosztva őt a mozgásszabadságától (lásd ebben az értelemben: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 217–225. pont).
- 74 Márpedig a 2008/115 irányelv, a 2013/33 irányelv és a 604/2013 rendelet értelmében vett őrizeti intézkedések célja nem bűncselekmények üldözése vagy szankcionálása, hanem az ezen jogi aktusok által a kiutasításra, a nemzetközi védelem iránti kérelmek vizsgálatára, illetve a harmadik országbeli állampolgárok átadására vonatkozóan kitűzött célok megvalósítása.

- 75 A szabadsághoz való, a Charta 6. cikkében biztosított jogba történő e beavatkozás súlyosságára, és e jog jelentőségére tekintettel az illetékes nemzeti hatóságok számára elismert, a harmadik országbeli állampolgárok őrizetbe vételére vonatkozó jogkör szigorúan korlátozott (lásd ebben az értelemben: 2022. június 30-i Valstybės sienos apsaugos tarnyba és társai ítélet, C-72/22 PPU, EU:C:2022:505, 83. és 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az őrizeti intézkedés tehát csak az annak feltételeit és módjait meghatározó általános és elvont szabályok tiszteletben tartása mellett rendelhető el vagy hosszabbítható meg (lásd ebben az értelemben: 2022. március 10-i Landkreis Gifhorn ítélet, C-519/20, EU:C:2022:178, 62. pont).
- 76 Az őrizet feltételeit az uniós közös normák címén meghatározó általános és absztrakt szabályok a 2008/115 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésében és (2) bekezdésének második albekezdésében, 15. cikkének (4), (5) és (6) bekezdésében, a 2013/33 irányelv 8. cikkének (2) és (3) bekezdésében, 9. cikkének (1), (2) és (4) bekezdésében, valamint a 604/2013 rendelet 28. cikkének (2), (3) és (4) bekezdésében szerepelnek. E szabályok nem érintik az e jogi aktusok más rendelkezéseiben szereplő szabályokat, amelyek az alapügyben nem releváns olyan helyzetekben pontosítják az őrizet feltételeit, mint például a kiskorúak őrizetét érintőek.
- 77 Az említett, egyrészt a 2008/115 irányelvben, a 2013/33 irányelvben és a 604/2013 rendeletben, és másrészt az azokat végrehajtó nemzeti jogi rendelkezésekben foglalt szabályok alkotják az uniós jogból származó azon normákat, amelyek meghatározzák az őrizet jogszerűségének feltételeit, a Charta 6. cikke szempontjából is.
- 78 Konkrétabban az érintett harmadik országbeli állampolgárt, amint azt a 2008/115 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének első albekezdése, a 2013/33 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése és a 604/2013 rendelet 28. cikkének (2) bekezdése pontosítja, nem lehet őrizetbe venni, ha van olyan kevésbé kényszerítő jellegű intézkedés, amely hatékonyan alkalmazható.
- 79 Amennyiben úgy tűnik, hogy az őrizet jogszerűségének a jelen ítélet 77. pontjában azonosított feltételei nem teljesültek vagy már nem teljesülnek, az érintett személyt haladéktalanul szabadon kell bocsátani, amint azt az uniós jogalkotó egyébként kifejezetten előírja a 2008/115 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének negyedik albekezdésében és (4) bekezdésében, valamint a 2013/33 irányelv 9. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében.
- 80 Ez a helyzet többek között akkor, ha megállapításra kerül, hogy – az adott esettől függően – a kiutasítási eljárást, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására irányuló eljárást vagy az átadásra vonatkozó eljárást már nem a megkövetelt gondossággal hajtják végre.
- 81 Másodszor, ami a valamely tagállam által őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgárok hatékony bírói jogvédelemhez való jogát illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Charta 47. cikke értelmében a tagállamoknak hatékony bírói jogvédelmet kell biztosítaniuk az uniós jogrendből eredő egyéni jogok tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 142. pont).
- 82 Ami az őrizetbe vételt illeti, a bírói jogvédelemre vonatkozó közös uniós szabályok a 2008/115 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésében és a 2013/33 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében szerepelnek. Ezen utóbbi rendelkezést a 604/2013 rendelet 28. cikkének (4) bekezdése értelmében az e rendelet által szabályozott átadási eljárások keretében is alkalmazni kell.

- 83 E rendelkezések szerint, amelyek a hatékony bírói jogvédelemhez való, a Charta 47. cikkében garantált jogot testesítik meg az érintett területen (2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 289. pont), minden tagállamnak elő kell írnia az őrizetbe vétel jogszerűségének az akár hivatalból, akár az érintett személy kérelmére történő „gyors” bírósági felülvizsgálatát arra az esetre, ha az őrizetbe vételt közigazgatási hatóság rendelte el.
- 84 Ami az őrizeti intézkedés fenntartását illeti, a 2008/115 irányelv 15. cikkének (3) bekezdése és a 2013/33 irányelv 9. cikkének (5) bekezdése, amelyet a 604/2013 rendelet 28. cikkének (4) bekezdése alapján szintén alkalmazni kell az e rendelet által szabályozott átadási eljárások keretében, rendszeres felülvizsgálatot ír elő. E rendelkezések értelmében az ilyen felülvizsgálatnak „észszerű időközönként” kell történnie, és ki kell terjednie arra, hogy az őrizet jogszerűségének feltételei továbbra is fennállnak-e. A 2013/33 irányelv vagy a 604/2013 rendelet szerinti őrizet esetében ezeket az időszakos felülvizsgálatokat minden esetben igazságügyi hatóságnak kell elvégeznie, a 2008/115 irányelv pedig az ilyen hatóság általi felülvizsgálatot írja elő az őrizeti időszak meghosszabbítása esetére.
- 85 Mivel az uniós jogalkotó kivétel nélkül megköveteli, hogy az őrizet jogszerűségére vonatkozó feltételek teljesülésének a felülvizsgálatára „észszerű időközönként” kerüljön sor, az illetékes hatóság hivatalból köteles elvégezni az említett felülvizsgálatot, akkor is, ha azt az érintett nem kérelmezi.
- 86 Amint e rendelkezések összességéből kitűnik, az uniós jogalkotó nem szorítkozott a közös anyagi jogi normák megállapítására, hanem olyan közös eljárási szabályokat is bevezetett, amelyek célja annak biztosítása, hogy minden tagállamban álljon fenn olyan rendszer, amely lehetővé teszi az illetékes igazságügyi hatóság számára, hogy adott esetben hivatalból történő vizsgálatot követően szabadon bocsássa az érintett személyt, amint úgy tűnik, hogy az őrizete nem vagy már nem jogszerű.
- 87 Annak érdekében, hogy az ilyen védelmi rendszer hatékonyan biztosítsa azon szigorú feltételek tiszteletben tartását, amelyeknek a 2008/115 irányelv, a 2013/33 irányelv vagy a 604/2013 rendelet által előírt őrizeti intézkedés jogszerűségének meg kell felelnie, az illetékes igazságügyi hatóságnak képesnek kell lennie arra, hogy az e jogszerűség vizsgálata szempontjából releváns valamennyi ténybeli és jogi elemről határozzon. E célból lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy az eredeti őrizetet elrendelő közigazgatási hatóság által hivatkozott ténybeli elemeket és bizonyítékokat figyelembe vegye. Lehetősége kell, hogy legyen arra is, hogy az érintett személy által esetlegesen elé terjesztett tényeket, bizonyítékokat és észrevételeket figyelembe vegye. Ezenkívül, amennyiben e hatóság ezt szükségesnek ítéli, lehetősége kell, hogy legyen bármely más, a határozatához releváns információk feltárására is. A felülvizsgálat keretében e hatóságot megillető jogkör semmiképpen nem korlátozódhat a közigazgatási hatóság által előterjesztett információkra (lásd ebben az értelemben: 2014. június 5-i Mahdi ítélet, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, 62. és 64. pont; 2022. március 10-i Landkreis Gifhorn ítélet, C-519/20, EU:C:2022:178, 65. pont).
- 88 Amint arra a főtanácsnok az indítványának a 95. pontjában lényegében rámutatott, a szabadsághoz való jog jelentőségére, és az e jogba való olyan beavatkozás súlyosságára tekintettel, amelyet a személyeknek a bűncselekmények üldözésétől vagy megtorlásától eltérő okokból történő őrizete jelent, valamint az uniós jogalkotó által megállapított közös normák által kiemelt, magas szintű, olyan bírói jogvédelem követelményére figyelemmel, amely alapján meg lehet felelni az ilyen személy szabadon bocsátása elengedhetetlen szükségességének abban az esetben, ha az

őrizet jogszerűségének feltételei nem vagy már nem teljesülnek, az igazságügyi hatóságnak figyelembe kell vennie a tudomására hozott, és a nemzeti joga alapján általa meghozandónak vélt eljárási intézkedések keretében kiegészített vagy megvilágított valamennyi – többek között ténybeli – elemet, és ezen elemek alapján adott esetben meg kell állapítania az uniós jogból származó jogszerűségi feltétel megsértését, még akkor is, ha azt az érintett személy nem vetette fel. E kötelezettség nem érinti az ilyen jogszerűségi feltétel hivatalból való felvetésére ily módon kényszerülő igazságügyi hatóság arra vonatkozó kötelezettségét, hogy a kontradiktórius eljárás elvének megfelelően fel kell hívnia az egyes feleket arra, hogy e feltétellel kapcsolatban fejtsék ki álláspontjukat.

- 89 E tekintetben különösen nem fogadható el, hogy az olyan tagállamokban, amelyekben az őrizetbe vételre vonatkozó határozatokat közigazgatási hatóság hozza meg, a bírósági felülvizsgálat ne terjedjen ki az olyan jogszerűségi feltételek teljesülésének az igazságügyi hatóság által a jelen ítélet előző pontjában említett információk alapján elvégzett, hivatalból történő vizsgálatára, amelyek megsértését az érintett személy nem vetette fel, miközben azokban a tagállamokban, amelyekben az őrizetbe vételre vonatkozó határozatokat igazságügyi hatóságnak kell meghoznia, ezen utóbbi köteles az ilyen hivatalból történő vizsgálatnak az ezen információk alapján való elvégzésére.
- 90 Márpedig a jelen ítélet 88. pontjában elfogadott értelmezés biztosítja, hogy a szabadsághoz való alapvető jogot érintő bírói jogvédelmet valamennyi tagállamban hatékonyan garantálják, függetlenül attól, hogy azok olyan rendszert írnak elő, amelyben az őrizetbe vételre vonatkozó határozatot közigazgatási hatóság hozza meg bírósági felülvizsgálattal, vagy olyan rendszert, amelyben e határozatot közvetlenül igazságügyi hatóság hozza meg.
- 91 Ezt az értelmezést nem teszi kétségessé a Bíróságnak a Raad van State (államtanács) által hivatkozott ítélkezési gyakorlata, amely szerint azon elvre tekintettel, amelynek értelmében a jogvitát a feleknek kell kezdeményezniük, az uniós jog nem írja elő a nemzeti bíróságok számára, hogy hivatalból vessék fel az uniós jogi rendelkezések megsértésére alapított jogalapokat, amennyiben e jogalapok vizsgálata arra kötelezné őket, hogy túllépjék a felek által körülhatárolt jogvita kereteit oly módon, hogy olyan egyéb tényeket és körülményeket vesznek alapul, amelyek eltérnek azoktól, amelyekre az említett rendelkezések alkalmazásában érdekelt fél a kérelmét alapította (lásd többek között: 1995. december 14-i van Schijndel és van Veen ítélet, C-430/93 és C-431/93, EU:C:1995:441, 21. és 22. pont; 2007. június 7-i van der Weerd és társai ítélet, C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, 35. és 36. pont; 2021. szeptember 7-i Klaipeđos regiono atliekų tvarkymo centras ítélet, C-927/19, EU:C:2021:700, 145. pont).
- 92 Az őrizetbe vételnek és az őrizeti intézkedés fenntartásának az uniós jogalkotó által kialakított szigorú korlátozása ugyanis olyan helyzetet eredményez, amely nem hasonlítható minden tekintetben a közigazgatási peres eljáráshoz, amelyben a feleknek kell a jogvitát kezdeményezniük és körülhatárolniuk.
- 93 Következésképpen az őrizeti intézkedések jogszerűségének felülvizsgálataért felelős igazságügyi hatóságok azon kötelezettsége, hogy a jelen ítélet 88. pontjában említett információk alapján hivatalból állapítsák meg az ilyen intézkedés jogszerűségére vonatkozó, az uniós jogból eredő valamely feltétel megsértését, az ezen ítélet 91. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlattól, valamint a Raad van State (államtanács) által a 2007. június 7-i van der Weerd és társai ítélet (C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, 29–31. pont) fényében felvetett, azon kérdéstől függetlenül fennáll, hogy a releváns jogi rendelkezések közrendi jellegűek-e.

- 94 A fentiek összességére tekintettel a C-704/20. sz. ügyben előterjesztett kérdésre és a C-39/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 15. cikkének (2) és (3) bekezdését, a 2013/33 irányelv 9. cikkének (3) és (5) bekezdését, valamint a 604/2013 rendelet 28. cikkének (4) bekezdését a Charta 6. és 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a harmadik országbeli állampolgár őrizetének a jogszerűségére vonatkozó, az uniós jogból eredő feltételek tiszteletben tartásának az igazságügyi hatóság általi vizsgálata keretében e hatóságnak az iratanyagnak a tudomására hozott, az előtte folyamatban lévő kontradiktórius eljárás során kiegészített vagy megvilágított információi alapján hivatalból meg kell állapítania az olyan jogszerűségi feltétel tiszteletben tartásának az esetleges elmulasztását, amelyre az érintett személy nem hivatkozott.

A költségekről

- 95 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (2) és (3) bekezdését, a nemzetközi védelmet kérelmező személyek befogadására vonatkozó előírások megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (3) és (5) bekezdését, valamint az egy harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikkének (4) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. és 47. cikkével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

a harmadik országbeli állampolgár őrizetének a jogszerűségére vonatkozó, az uniós jogból eredő feltételek tiszteletben tartásának az igazságügyi hatóság általi vizsgálata keretében e hatóságnak az iratanyagnak a tudomására hozott, az előtte folyamatban lévő kontradiktórius eljárás során kiegészített vagy megvilágított információi alapján hivatalból meg kell állapítania az olyan jogszerűségi feltétel tiszteletben tartásának az esetleges elmulasztását, amelyre az érintett személy nem hivatkozott.

Aláírások